

INGEZONDEN.

HET BEGRIP: „ONGEVAL”.

Nederland. De Rijksverzekeringsbank, een instelling, volgens de wet belast met haar uitvoering, heeft van den beginne af den algemeenen regel aangenomen, dat een plotselinge gebeurtenis in verband met de uitoefening van het bedrijf, *waardoor bij den werkman een lichamelijk of geestelijk letsel is ontstaan* 1), als een ongeval in den zin der wet moet worden beschouwd. Uit dezen regel volgt dus: „geen letsel, geen ongeval”. De laesie is de mede constituante van het ongeval; zij is er om zoo te zeggen het criterium van 2).

België. Puisque la loi vise les dommages résultants d'un accident, . . . le mot „accident” ne peut pas être appliqué uniquement à l'événement et à la force extérieure; il faut faire intervenir *avant tout* dans la définition de ce mot la lésion, la blessure etc., en d'autres termes *l'atteinte à l'organisme humain*, afin d'en préciser la signification au point de vue médical.

D'après ce qui précède l'accident est une atteinte à l'organisme humain causée par l'action soudaine d'une force extérieure produite lors d'un événement soudain et anormal 3).

Frankrijk. Une accident est toujours une affection déterminée, dont est atteint l'organisme, en enkele bladzijden verder:

L'accident est une lésion corporelle produite par une cause *extérieure* soudaine ou se produisant dans un temps très court . . . enz. 4).

L'accident, tel qu'il faut l'entendre dans notre matière, consiste dans une lésion corporelle et provenant de l'action soudaine d'une cause *extérieure* 5).

Duitschland. Voraussetzung eines statt gehabten Unfalles ist einmal, dass der Betroffene, sei es durch äussere Verletzung, sei es durch organische Erkrankung, *eine Schädigung seiner körperlichen oder geistigen Gesundheit-Körperverletzung oder Tod erleidet, und sodann . . . . . u.s.w.* 6).

Oostenrijk (toenmalig). Im Allgemeinen genommen, im *weitesten* Sinne ist der Unfall ein unvorhergesehenes Ereignis, wodurch der Betroffene eine Schädigung seiner körperlichen oder geistigen Gesundheit, beziehungsweise den Tod erleidet. . . . . Aus dem bis jetzt mitgetheilten geht deutlich hervor dass der *Begriff Unfall* zwei Umstände, Eigenschaften in sich vereinigt.

1. Das Ereignis, den Vorgang, Act. . . . hervorgerufen durch irgend. . . . einer Unglücksfall;

2. die dadurch eingetretene, verursachte Schädlichkeit, Gesundheitsstörung . . . als die Folge dieses Ereignisses 7).

In de aangehaalde uitspraken ziet men naast de enkele die woordelijk het *letsel* het „ongeval” noemt, in het algemeen opvattingen die ten opzichte der vraag welke BROCX er nog reeds verleden jaar tegenover elkander bracht 8) zeer eigenaardig zijn.

1) Cursiveering van mij (S. H.).

2) Dr. KOOPERBERG, Internationaal congres voor ongevalleneeskunde; Luik 1904.

3) Dr. E. POËLS, congres te Luik.

4) Dr. V. THIEBAULT, congres te Luik.

5) Circulaire du Garde des Sceaux, 10 Juin 1899, als officieele commentaar der wet van 9 April 1898, aangehaald bij L. THOINOT, *Les accidents du Travail et les affections médicales d'origine traumatique*, Paris 1904.

6) KAUFMANN. Handbuch der Ungefallverletzungen I Aufl., I. 50, aangehaald bij THIEM. Handbuch der Unfallkrankungen 1898, I. 3.

7) E. PIETRZIKOWSKI (Prag), *Begutachtung der Unfallverletzungen*, 1904, I, Teil. s. 84, 85.

8) Dit *Tijdschrift* 1926, I blz. 2894 en II blz. 98.

Ter verklaring van die eigenaardigheid kan eenigszins misschien dienen, dat het in al die uiteenzettingen en discussies, altijd gaat om de tegenstelling tusschen „ongeval” en „(beroeps)ziekte”; de hoofdzaak is voor de sprekers en schrijvers altijd het plotselinge.

Daarnaast staat dan de blijkbaar wel heel moeielijk vast te houden tegenstelling tusschen het begrip „ongeval” in den gewonen zin van het dagelijksch leven en dat van de ongevallenverzekering.

Naast de voorstelling: dat de gebeurtenis het ongeval is en het letsel het ongevalsgevolg, vindt men gesproken over de „ongevals-gebeurtenis”; men vindt de onderscheiding: 1. gebeurtenis, 2. inwerking op het menschelijk lichaam (ongeval), 3. letsel door die inwerking veroorzaakt (ongevalsgevolg). Ik mag hierop niet verder ingaan.

Maar de eigenaardigheid, die ik bedoel is deze, dat, waar de gebeurtenis als het ongeval wordt aangemerkt, altijd die gebeurtenis aan een zeer bepaalde voorwaarde blijkt te moeten voldoen en wel deze, dat zij op het menschelijk lichaam moet hebben ingewerkt en lichamelijke of geestelijke schade moet hebben veroorzaakt. Alleen met deze stilzwijgende veronderstelling mag men zeggen, de gebeurtenis is het ongeval.

Moeielijk kan men dit sterker doen uitkomen, dan de Nederlandsche officieele woordvoerder op het Luiksche congres, de man, die hier toch wel zeer bijzonder gezag had het deed met de woorden (z.b.): *geen letsel geen ongeval* 1).

Daarom las ik met zoo groote verwondering, dat het Bestuur der R. V. B. in hooger beroep ging tegen een beslissing van den Raad van Beroep te 's-Gravenhage, waaruit was gebleken: „dat deze Raad n.l. meent, dat een ongeval in den „zin der Ongevallenwet 1921 eerst dan aanwezig is, wanneer het schadelijk gevolg, — de inwerking op lichaam of geest — verwezenlijkt is.”

Mij dunkt, dit is toch wel echt het *oude* begrip „ongeval”, — dat van KOOPERBERG en van het bankbestuur van 1904 — „geen letsel, geen ongeval”.

Met deze beperking alleen kan men dan ook m.i. meegaan met hen, die de gebeurtenis als het ongeval beschouwd willen zien.

Ik wil hieraan alleen toevoegen, dat ook naar mijn meening in het geval, dat tot deze polemiek aanleiding gegeven heeft, geen schadeloosstelling behoorde te worden toegekend, omdat de gebeurtenis, die het letsel veroorzaakte, niet was het vallen op de straatsteenen (buitenshuis) maar het uitglijden (binnenshuis).

Het bezwaar dat VERMEY oppert 2) zal zich voordoen overal, waar een grens wordt aangenomen. De grens tusschen „wel” en „niet” juist vlak bij elkander, elk aan een kant van die grens zal altijd velen belachelijk schijnen.

Maar ernstiger is zijn (door velen gedeelde) wensch naar een royale, ruime toepassing onzer O. W. Deze ziet over het hoofd wat o.a. mr. TREUB in zijn boekje: „*Sociale Verzekering*” reeds jaren geleden betoogde, n.l. dat onze ongevallenverzekering, hoewel in wettelijken vorm gegoten, in wezen een burgerrechtelijke verhouding tusschen patroon en arbeider regelt, d.w.z. dat hier altijd twee partijen in het geding zijn (de betalende en de ontvangende), tegenover welker onderlinge tegenstrijdige belangen de rechter onpartijdig behoort te oordeelen.

's-Gravenhage, 18 Februari 1927.

DR. D. SNOECK HENKEMANS.

1) Dit *Tijdschrift*, loopende jaargang, I, bldz. 784.

2) Dit *Tijdschrift*, no. 12, Februari, bldz. 888.